

Consultatie WRS

Geachte Minister en Staatssecretaris,

Als sekswerker, escort met een vergund bedrijf, sluit ik me uiteraard als ook lid van SeksWerkExpertise volledig achter onze gezamenlijke reactie op uw concept wetsvoorstel. (zie link onderaan) Toch wil ik ook nog graag als individueel sekswerker, sinds 35 jaar actief in de sector aanvullend opmerkingen maken. Juist vanwege de lange ervaring, en vanwege het deelgenoot zijn van het lange proces naar legalisering, en ontwikkeling van de regulering in de afgelopen kleine twintig jaar. Met een vergund bedrijfje dus.

Wat schetst mijn verbazing in de Memorie van Toelichting meteen met mijn neus in de boter te vallen van bedenkelijke formulering, en het legitimeren met een vorm van willekeurige discriminatie van ingrijpende maatregelen op het privé en het werk van sekswerkers. Buiten nog verdere formulering, die naar mijn opvatting tendentiekus is, seksistisch en stigmabevestigend. Daaraan refereer ik graag later.

Pagina 1, 3e allinea; "niet te ontkennen valt (evenwel) dat de prostitutiebranche niet vergelijkbaar is met enige andere branche, omdat seksuele handelingen een fysieke inzet vragen die normaliter geen onderdeel is van betaalde activiteit"

Vanwaar de constatering dat seksuele dienstverlening geen overeenkomsten zou hebben met andere vormen van dienstverlening? En is fysieke inzet bij het zorgen voor kinderen, het wassen van billen van bejaarden, het koken in een restaurant wel "normaliter" onderdeel van alle te bedenken te verrichten betaalde werkzaamheden? Ofwel, is het niet zo dat afzonderlijke dienstverlening zich steeds onderscheidt van andere door een specifieke fysieke of geestelijke inzet? (vergeet het laatste niet bij sekswerk) En moet ik constateren dat hier normerend naar betaald seksueel verkeer wordt gekeken? En mag dat zomaar door nota bene de overheid, die hoort te handelen naar gelijkheidsbeginsels en respect voor rechten van burgers.

Dan vervolgens wordt ingrijpende uitzondering bedongen voor registratie van bijzondere en gevoelige persoonsgegevens op die grond. Gevoelig, omdat dit werk gestigmatiseerd is, omdat sekswerkers risico lopen op ernstige sociaal-maatschappelijke uitsluiting. Geweld zelfs.

Die uitzonderlijke behandeling is dan, zo lees ik omdat de overheid in moet staan voor lichamelijke integriteit van sekswerkers. Mij lijkt dat de overheid verantwoordelijkheid heeft voor de lichamelijke integriteit van iedereen wanneer die geschonden wordt. Op verzoek en aangifte van het slachtoffer. En niet bij voorbaat op initiatief van die overheid.

Sterker nog, wanneer de overheid zich bemoeit met seksueel verkeer van burgers om bij voorbaat calamiteiten voor te zijn dan wordt de persoonlijke integriteit en zelfbeschikking over lijf en leden van die burgers gebruskeerd. Weeg het af aan het zich voordoen van huiselijk en gendergerelateerd geweld. In het geval van sekswerkers wordt ook de kwetsbaarheid geprovoceerd, waardoor juist de ontvankelijkheid en eventueel afhankelijkheid van malafide personen en diensten groter wordt.

Dan zou je denken mag daar een degelijke onderbouwing van waarschijnlijke effectiviteit van voorgestelde schending van privacy van bestrijding van goed geïnventariseerde misstanden

die aanpak aanvaardbaar maken. Het algemeen belang dienen tegen het vertrappen van het individueel belang. Maar wat is die onderbouwing dan? Wat is de verantwoording? En waar mankeren instrumenten die de strafwet al te bieden heeft bij aanpak van criminaliteit?

Ik krijg déjà vu van de behandeling van de WRP in 2013 in de senaat, waarbij effectiviteit van registratie en vergewisplicht van klanten op aanpak van een onduidelijke omvang van misstanden niet waargemaakt kon worden. Nu wel? Wat is er juridisch veranderd behalve politiek?

*Mbt cijfermatige onderbouwing van de noodzaak sekswerkers te vergunnen en daarom te registreren, logischer overigens dan het normerend overheidsoordeel over betaald seksueel verkeer tussen volwassen partijen, verwijs ik graag naar de reactie van SekswerkExpertise, en last but not least het artikel van Vanwesenbeeck, Janssen en Wijers in het Tijdschrift van Seksuologie over de nuchtere stand van zaken van beschikbare cijfers en wat die ons vertellen. (zie documentatie in reactie van SekswerkExpertise in de link onderaan).

Een en ander brengt mij naar de eerdere beoordeling van de noodzaak een wettelijke basis te creëren om de toen nog WBP (nu AVG) te passeren voor sekswerkers teneinde invasieve persoonlijke vragen te kunnen stellen ten behoeve van een check op zelfredzaamheid, en een en ander te kunnen registreren. Dat was bij de WRP- behandeling in de 2e Kamer in 2016, op verzoek van Burgemeester van der Laan die beperkt was door de rechter in voor sekswerkers vergaande intakes in Amsterdam.

Toen werd geoordeeld dat dat niet wenselijk werd geacht omdat het niet aangaat zo'n draconische maatregel in te voeren voor een volledige beroepsgroep om een qua omvang onbekende kwetsbare groep daaronder te beschermen. Ook de verplichting van een contactmoment aan volwassenen werd als overbodig beoordeeld (wellicht afgemeten aan de te verwachten effectiviteit daarvan op de betere bestrijding van misstanden?) D'66 oordeelde daarover mee in oppositie. Voor mij blijft raadselachtig wat er in redelijke beoordeling is veranderd voor deze coalitiepartij. Daarbij opnieuw verwijzend naar wat er feitelijk veranderd is in aanwezige cijfermatig degelijk onderbouwde informatie over de beroepsgroep.

Zoals in het voorstel staat omschreven in strekking van "wij vinden deze maatregel proportioneel omdat wij die proportioneel vinden" vind ik voor een officieel document een tamelijk krakkemikkige geldige motivatie.

Overigens voert een en ander verder terug naar beoordeling van de nood van registratie van sekswerkers en de vergewisplicht van klanten opgenomen in de WRP, in de senaat in 2013, en eerder al door de Raad van State die sprak van een papieren tijger.

Minister Opstelten schreef een Novelle, en hier zijn we dan. Opnieuw gevangen door hetzelfde onderwerp.

Verdere formuleringen die ik tendentius vind in de introductie, op pagina 1 van de MvT:

*wat ik lees in de introductie over de verantwoording van de wet, is dat (maar?) een groep sekswerkers gekant is tegen het wettelijke kader van privacy- en persoonsbescherming en consequenties.

Weliswaar is er ook een groep die die prijs graag levert voor het aanpakken van als oneigenlijk ervaren concurrentie uit het illegale circuit. Maar, sinds wanneer is beperkt ageren tegen onrechtmatigheid van een maatregel maatstaf voor de feitelijk rechtmatigheid van zo'n voorgestelde maatregel?

Verder proef ik in de formulering ook de tendens van doodverven van woordvoerders van de beroepsgroep tot "een handvol happy hookers" Een ernstig diskwalificeren van belangenbehartiging dat ik over woordvoerders van bijvoorbeeld FNV of CNV nog niet eerder

heb waargenomen. Een en ander gaat vaak gepaard met een verwijt geen oog te hebben voor de slachtoffers van mensenhandel, en dat inspanningen zijn gemotiveerd door behoefte “het verdienmodel te handhaven”. Van sekswerkers is kennelijk het opnemen voor het recht in arbeid, met arbeid, en ván arbeid een ongehoord egoïstisch motief.

Mijn verwijt is dat er nauwelijks oog is voor de slachtoffers van stigma en straffe regulering onder de beroepsgroep. Cq die sekswerkers die “gewoon” inkomen verwerven met deze dienstverlening. (Het is en blijft een nuchtere economische activiteit tenslotte, persoonlijk oordeel over seksueel verkeer (voor anderen) ten spijt.)

Legaal of “illegaal” vaak doordat er in het vergunde circuit geen plaats voor ze is.

Stigma veroorzaakt uitsluiting en discriminatie, en legitimeert geweld, van intimidatie tot fysiek geweld. Zie, het onderzoek van SOA Aids, het Aidsfonds, en Proud (documentatie SekswerkExpertise in link onderaan)

Weliswaar wordt opgemerkt dat de overheid wil werken aan destigmatisering, opmerkelijk daarbij is dat dat gepaard gaat met het in willen voeren van buitengewoon stigmatiserende maatregelen als het in de volksmond zo genoemde pooierverbod, strafbaarstelling van dienstverlening aan om welke reden ook illegaal werkende sekswerkers, bijvoorbeeld. Met te verwachten effect op sowieso al beperkte bereidheid van reguliere dienstverlening aan legaal werkende sekswerkers. Waardoor die meer en meer zijn aangewezen op malafide diensten om gefaciliteerd te kunnen zijn als iedere burger nodig heeft in deze samenleving. Concreter, diensten vanuit de financiële dienstverlening als zich kunnen verzekeren, maar ook het kunnen huren van een woning. Zonder zich daarvoor te moeten verlaten op middeling, op de vroegere “pooier”, de buffer naar de samenleving.

*Onder stigmatiserende tendentieuze taal in de in de introductie van de MvT bedoel ik ook het hier al bovengenoemde “pooierverbod”. Dat ongekende verwarring veroorzaakt door de huidige invulling van het begrip pooier, als uitbuiters en crimineel, die in 2000 al is opgenomen in de strafwet, met het schrappen van het verouderde souterneursverbod. Laatste had betrekking op degene die hand- en spandiensten verrichtte voor de sekswerker in vervlogen tijden.

Wanneer de overheid betaalde dienstverleners van de sekswerker strafbaar wil maken. Noem die dan ook zo.

Zodat niet door Babylonische spraakverwarring de partner van de sekswerker in een kwaad daglicht komt te staan. Of de exploitant, omdat het trend is die pooier te noemen.

*verder lees ik over de wens van de overheid er zeker van te zijn dat sekswerkers zich kunnen redden in “dat bestaan” Bedoelt de minister hiermee het privéleven van de sekswerker of het werkleven? En is die onrust er ook als het gaat over pedicuren, boekhouders, bakkers, schoonheidsspecialisten? Of wrekt zich hier opnieuw de discriminatie van seksuele dienstverlening vanwege dat bijzondere karakter van betaald seksueel verkeer? En waarom koos de minister niet voor “het Leven”, naast de al geïntroduceerde verouderde term “pooier”?

*In de hele tekst tref ik mannelijke en vrouwelijke vormen als het gaat om respectievelijk de exploitant, pooier, zelfs hulpverlener en de sekswerker geduid met prostituee. Weliswaar is er verantwoording voor de laatst gekozen vrouwelijke vorm, toch teken ik bezwaar aan. Omdat het refereert aan sekswerk als vrouwenwerk, zonder dat bekend is hoe de verhouding tussen vrouwelijke werkers en mannelijke werkers is. Een en ander is nog meer verdoezeld doordat nagenoeg alle mannelijke sekswerkers op het moment illegaal werken, omdat er geen vergunde bedrijven meer resten die mannen kunnen faciliteren. Dat alle faciliteerders, uitbuiters en zelfs hulpverleners mannelijk zouden zijn? Wekt de vraag, hoe realistisch is het beeld van prostitutie? .

**gelijkstelling van zelfstandig ongefaciliteerd werkende sekswerkers met ZZP'ers in andere

sectoren.

Allereerst ken ik geen beroepsregister waarin een brevet van zelfredzaamheid is opgenomen als een extraatje in gevoelige persoonlijke informatie.

Als sekswerker met een vergund bedrijf, dus ook exploitante, ken ik als een vergunningsvereiste een VOG, en een op gezette tijden controle op mijn financiële integriteit, via BIBOB. Bovendien ben ik geacht bij de KvK ingeschreven te zijn, en daardoor uiteraard ook geregistreerd bij de fiscus. Lijkt me buitengewoon denigrerend, ten behoeve van nog meer registratie bovenop de genoemde straks beoordeeld te gaan worden door een ambtenaar op mijn zelfredzaamheid op grond van welke criteria?. En dat dat ook nog eens wordt aangetekend in een register als zij het een politieregister.

De opmerking dat ZZP'ers in sekswerk die ongefaciliteerd werken (anders dan in raamprostitutie bijvoorbeeld) niet meer belemmerd mogen worden dan ZZP'ers in andere sectoren, wordt meteen ondermijnd door die sekswerkers alleen toe te staan letterlijk thuis te werken. Een sekswerker mag alleen werken in of vanuit de eigen woning cq het adres van GBA-inschrijving. Bij inhuren van bedrijfsruimte elders wordt de verhuurder geacht "gelegenheid te geven" dus onvergund exploitant te zijn, met als consequentie dat de sekswerker alsnog illegaal werkt en dus strafbaar is en de verhuurder haar pooier. Dat is bepaald niet zoals ZZP'ers en hun verhuurders van bedrijfsruimte in andere sectoren worden beoordeeld.

Voor sekswerkers kan thuiswerken door stigma problemen opleveren in hun directe woonomgeving. De wens kan er zijn werk en privé te scheiden, bijvoorbeeld vanwege de gezinssituatie. Het huurcontract van woonruimte kan verbod op bedrijfsuitoefening inhouden. De locatie van de woonruimte kan ongunstig zijn in verband met behoefte aan discretie van klandizie. Verder kan een inschrijving op het privéadres bij de KvK problematisch zijn.

Bovendien belet deze qua ZZP beperkende maatregel het vormen van samenwerking als een maatschap of coöperatie van sekswerkers zonder als exploitatie te worden aangemerkt met een aangewezen verantwoordelijke als exploitant. Waarvoor ook ruimte moet zijn binnen het quotum tav vergunde bedrijven in betreffende gemeentes.

Dit is dus een wassen neus ter compensatie van steeds verder teruglopende aantallen werkplekken in vergunde exploitaties. (o.m. door sluiting van hele zones) Ook is het een wassen neus als tegemoetkoming van de groeiende tendens zelfstandig te adverteren via de sites ten behoeve van "thuiswerk" Wat schiet een sekswerker ermee op vergund te zijn en te mogen adverteren maar geen legale locatie te kunnen vinden om haar/zijn werk naar eigen inzichten uit te kunnen oefenen?

Kom ik bij het ernstig teruggelopen van het aantal vergunde werkplekken sinds 2000, en de oorzaken daarvan in regulering. En mijn verzoek om het nut van deze regulering nog eens ernstig te bekijken, behalve ins blaue Hinein op te merken dat de "legalisering niet gebracht heeft wat was verwacht" Als dat het volledig verdwijnen van criminaliteit zou zijn is het wellicht zinnig de legaliteit van iedere andere sector te heroverwegen.

Wat zelden wordt meegewogen is dat sekswerkers hun werk als werkers in andere sectoren divers georganiseerd wensen. Niet iedereen wil/kan zelfstandig ondernemer zijn, en niet iedereen wil gefaciliteerd/ georganiseerd werken onder het wakend oog van een meerdere. Ten behoeve van sekswerkers is het welzeker belangrijk beschikbare vergunde exploitaties intact te laten, en erop toe te zien dat arbeidsomstandigheden, en als van toepassing arbeidsvoorwaarden (bij opting-in) worden bewaakt.

Hierin is de regulering tekort geschoten; vanaf 2000 zijn in de grotere gemeentes quota vast gesteld op grond van de toenmalige status quo van het aantal bestaande bedrijven. Behalve dat gold bevrozing van het toestaan van de concrete bestaande bedrijven gekoppeld aan locaties in het bestemmingsplan van gemeentes. Nieuwe initiatieven werden mondjesmaat

tot niet toegelaten, ook al waren er bedrijven/ locaties om uiteenlopende redenen vervallen. Onder andere door lukraak sluiten wanneer er een misstand was geconstateerd. Stel eens voor dat recentelijk ING om die reden als bedrijf zou zijn opgeschort.

Quota werden met het sluiten van bedrijven simpelweg naar beneden aangepast.

In iedere andere sector, zelfs een gereguleerde als horeca mag vraag&aanbod fluctuerend met conjunctuur meespelen, gekoppeld ook aan werkgelegenheid. Niet in prostitutie, daarin speelt alleen de behoefte aan controle op misstanden. Desnoods wordt het aantal toegestane werkplekken aangepast aan handhavingscapaciteit van politie, zoals de afweging is bij het Nieuwe Zandpad in Utrecht. Kennelijk speelt de afweging niet mee dat handhaving tbv tegengaan van heuse misstanden bij uitwijk naar het onzichtbaarder illegale circuit nog veel meer mankracht zal vragen. (Met mijn opmerking dat illegaliteit wel een heel aparte betekenis heeft gekregen door regulering van naar de wet legale dienstverlening)

En desnoods wordt een arbeidsorganisatie zoals de opting-in in besloten prostitutie gehandhaafd en verplicht vanwege controlegemak op sekswerkers. Opting-in wordt door een groep sekswerkers gewaardeerd, maar is karig en beperkt als verplichting. Niet te vergeten dat een sociaal vangnet daarbij ontbreekt, en dat het een fiscale overeenkomst is waarbij de fiscus toe moet zien op handhaving van een pakket daaraan gekoppelde arbeidsvoorwaarden. Wat uiteraard geen succes werd, dat laatste.

Internet en mobiele telefonie heeft veel veranderd sinds 2000. Het ouderwets op locatie aanwezig zijn wachtend op klandizie is nogal achterhaald. "Thuis" biedt prettige mogelijkheden om tussen geplande afspraken door tijd te besteden aan andere noodzaak van het hebben van bedrijf, administratie bijvoorbeeld. Dat o.m. die voordelen en andere motieven verdacht worden gemaakt in het kader van "misstanden in illegale prostitutie" in een uitwijk naar het illegale circuit, en daar beperkt op is geanticipeerd, en dan maar de illegaal werkende sekswerker strafbaar wordt gemaakt, lijkt erg op paniecreactie, en het try&error dat te vaak op prostitutie is toegepast.

Mbt het bewaken van het aantal vergunde werkplekken spijt het me te lezen dat het stellen van maxima door gemeentes wordt gehandhaafd, zelfs met de toevoeging van de nul-optie, en dan ook met een vrijwel alleen op papier faciliteren van ZZP'ers die volledig in eigen beheer willen werken. Met andere woorden, dat gekozen regulering het effect zal hebben van uitsterf beleid ten aanzien van een legale sector. Met de opmerking dat iedere buiten de wet opererende sekswerker een kwetsbare vogelvrij verklaarde is.

In zoverre mijn aanvullende opmerkingen over het voorliggende wetsontwerp,

Met vriendelijke groet,

Roos Schippers, sekswerker, exploitante, o.m. actief lid van SekswerkExpertise, en deelnemer aan het LSO

Bij deze de link naar de brief van SekswerkExpertise:

<https://sekswerkexpertise.nl/reactie-wrs-sekswerkexpertise-dec-2019/>